

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Андрей Иванов Нончев, УНСС

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в Университет за национално и световно стопанство по научна специалност „Социология (социология на миграциите)” (професионално направление 3.1.Социология, антропология и науки за културата, научна област 3.Социални, стопански и правни науки), обявен в ДВ бр.60 от 29.07.2022г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономическа социология“ към Общикономически факултет на УНСС съгласно решение на АС №5/01.06.2022г. в област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1.Социология, антропология и науки за културата, научна специалност „Социология (социология на миграциите)“. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2404/28.09.2022г. на Зам.ректора на УНСС по НИД и международно сътрудничество.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

Документи за участие в обявения конкурс е подал един кандидат – д-р Михаела Михайлова Мишева, главен асистент в катедра „Икономическа социология” към Общикономически факултет на УНСС. През 2003г. М.Мишева завършва висше образование в Ягелонския университет, Институт по социология, г.Краков, Полша и се дипломира като „магистър по социология“. В 2014г. защитава докторска дисертация на тема „Икономическа имиграция и интеграция на имигранти: българската ситуация в европейски контекст“ и придобива образователната и научна степен „доктор по социология“. М.Мишева е работила като:

- преводач от руски на полски на специализирана и художествена литература (януари 2002 – февруари 2003) в Академично издателство „Диалог”, Варшава, Полша.
- консултант по проект „Мониторинг и разработване на политики срещу бедността“ (март 2004 – декември 2004), реализиран от и Световна банка и МТСП, София.
- специалист по реклама на пътнически превози (февруари 2005 – март 2006) в Български държавни железници, Централно управление, София.
- старши изследовател (юни 2007 – юни 2008) в изследователска агенция Витоша ризърч, София.

- главен асистент (от юни 2007 досега) в катедра “Икономическа социология” при ОИФ на УНСС.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Подадените от кандидата документи за участие в обявения конкурс съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за неговото приложение, приет от Министерския съвет и на Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС.

3.1 Изпълнение на количествените изисквания

М.Мишева е попълнила Карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” в УНСС. В нея тя отчита общо 1337.5 точки, от дейности, което надхвърля изискуемите, приети от АС на УНСС. За всички раздели на тази карта са постигнати минималните прагове. Картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” е попълнена в съответствие с изискванията и е придружена от оригинали или копия на документи като доказателствени материали, така както са посочени в съответните раздели на картата.

3.2 Изпълнение на качествените изисквания

М.Мишева е попълнила и Карта за изпълнение на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” в УНСС. Посочените в нея дейности на кандидата я характеризират като утвърден изследовател с приноси в националното и международното развитие на знанието. М.Мишева е член на управителния съвет на CA20115 European Network on International Student Mobility: Connecting Research and Practice на Европейската организация за наука и технологии (COST). Тя е член на Консултативния съвет на Центъра за социологически и психологически изследвания, УНСС. М.Мишева е член на редколегия на сборник от юбилейна научна конференция по случай 40 години от създаването на катедра „Икономическа социология“ – Икономическа социология 4.0, 2017 г., както и на сборник от международна конференция „Return Migration: European and Bulgarian Perspectives, 2020“. Тя е и инициатор за провеждането и член на организационния съвет на две издания на Национална конференция за докторанти по социология (09.03.2017 г. и 22.03.2019 г.).

На свое редовно заседание, проведено на 11.05.2022г., Съветът по хабилитация на УНСС констатира, отчитайки и положителното становище на Комисията по количествените изисквания за заемане на академични длъжности в УНСС, че кандидатурата на гл.ас. д-р М.Мишева за участие в конкурса за заемане на

академичната длъжност „доцент“ отговаря на количествените и качествените изисквания, приети от АС на УНСС.

Кандидатурата на гл.ас. д-р М.Мишева за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в Университет за национално и световно стопанство по научна специалност „Социология (социология на миграциите)“ в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата съответства на всички количествени и качествени изисквания, приети от Академичния съвет на УНСС. Изпълнени са задължителните условия по ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

М.Мишева е утвърден лектор с университетски, национален и международен принос в преподавателското, учебното и педагогическото развитие. Тя има изпълнена аудиторната заетост в УНСС от 1032 часа лекции, 1365 часа упражнения на български и 300 часа упражнения на английски език, която надхвърля нормативните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в УНСС. М.Мишева е разработила университетски курсове и учебни програми по следните дисциплини в тематичното поле на обявения конкурс:

- Учебен курс „Международни миграции“, бакалавърска степен в специалност „Икономическа социология и психология“, УНСС
- Учебен курс „Етносоциология“, бакалавърска степен, специалност „Социология“, УНСС
- Учебен курс „Миграционни изследвания“, съвместно с проф. В. Минчев, магистърска степен, специалност „Социални изследвания, анализи и проекти“, УНСС
- Учебен курс „Теория и практика на интеграцията. Международна закрила“, магистърска степен, специалност „Управление на миграциите“, УНСС.

М.Мишева е водила учебни занятия и по университетската дисциплина „Икономическа социология“ пред различни специалности в бакалавърска степен.

За участие в настоящия конкурс е представен университетски учебник „Международни миграции“, ИК-УНСС, 2022г. Той е предназначен за студентите, изучаващи дисциплината „Международни миграции“ в специалност „Икономическа социология и психология“, бакалавърска степен, УНСС. М.Мишева е съавтор и при разработването на учебник „Икономическа социология“ (Нончев, А., Стоилова, В., Стоянова, М., Стоянов, А., Петрунов, Г. и М. Мишева), ИК-УНСС, 2017. М.Мишева е автор на осма тема „Икономическа култура“, с.220-253.

Гл.ас. д-р М.Мишева притежава богат преподавателски опит и професионална компетентност, които дават солидни аргументи тя да заеме академичната длъжност „доцент“.

5. Кратка характеристика на представените научни публикации

М.Мишева е представила списък с 13 публикации за участие в настоящия конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“:

- три монографии (една самостоятелна, представена като основен хабилитационен труд и две от тях в съавторство);
- две студии в научни списания (едната в съавторство), реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus);
- четири студии (две в съавторство), публикувани в научни списания, индексирани в международни бази данни;
- две статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране;
- авторски учебник по дисциплината „Международни миграции“;
- учебник по дисциплината „Икономическа социология“ в съавторство.

Установени са 25 цитирания (без автоцитирания), от които седем (7) в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus). М.Мишева е участник в два национални и един университетски научни проекта.

Изследователската дейност на М.Мишева е ориентирана в няколко основни направления. Сред тях **водещо място имат изследванията в тематичната област на настоящия конкурс – социология на миграциите**. Представен е хабилитационен труд в научната област на конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ в УНСС: Мишева, М. Завръщаща се миграция и социално-икономическо развитие, ИК на УНСС, 2022, ISBN 978-619-232-602-9 с рецензенти проф. Веселин Минчев и доц. Андрей Нончев. Монографията е посветена на две класически социологически теми, разгледани във взаимна перспектива – миграцията и социално-икономическото развитие. Поставен е фокус върху завръщащата се миграция и нейното взаимодействие със социално-икономическото развитие в контекста на съвременното българско общество, което е оригинален изследователски подход на авторката. В първата глава са представени различни изследователски подходи за концептуализирането на темата от различни дисциплини като социология, политология, антропология, история, икономика, етнография, право. Проследена е историята на международните трудови миграции, като са разграничени пет периода и са посочени техните специфични особености. Направена е периодизация и на миграционните вълни от и към България и са тематизирани културните „митове“, свързани с протичането на миграциите, различните им дестинации, причини и последици. Във втората глава на монографията са разгледани различни теоретичните подходи към миграцията и завръщането. Подробно са представени шест от най-влиятелните миграционни теории с акцент върху разбирането им по отношение на завръщащата се миграция - неокласически подход към миграциите и завръщането, нова икономика на трудовата миграция, модел на отблъскващите (push) и изтеглящите (pull) фактори,

теории за „системата-свят“, транснационализъм, мрежови теории за миграциите. Специално внимание е отделено на социологическата интерпретация на миграциите и социологическото им разбиране като социален процес в контекста на всички изменения на социалната структура и статусните характеристики на различните групи население. Анализират се значението и трансформациите на социалния, културния и символни капитал на завръщащите се мигранти, ролята на техните социални мрежи в страните на произход, дестинация и завръщане, проявленията им като дейци на промяната и социално-икономическото развитие. Конструирана е аналитична рамка за оценка на степента на подготвеност и моделите на мобилизиране на ресурси, възприети от завръщащите се (преди и след завръщането). В трета глава е направен преглед на теориите на развитието, като се анализира връзката им с миграциите и тяхното концептуализиране. Тематизирани са разнообразните класически и съвременни социологически теории на развитието с фокус върху техните културални измерения. Подчертана е ролята на доверието като аспект на социалния капитал, разглеждан като важна културна характеристика на развитието. Специален акцент е поставен върху концепцията на Амартия Сен за развитието като свобода и т.нар. „подход на възможностите“ („capability approach“). В четвърта глава на монографията са разгледани начините на трансфер на социалния капитал на мигрантите, връзката между миграции, завръщане и развитие, позитивните и негативни страни на въздействието на завръщането върху общностите, институциите и върху самите мигранти. Анализът се базира преди всичко върху „подхода на възможностите“ на Сен, която впитва в себе си общностно, институционално и индивидуално развитие. Специално внимание е отделено на миграционното поведение на висококвалифицираните мигранти, въздействието му върху социално-икономическото развитие и анализ на феномените „изтичане на мозъци“ („brain drain“), „циркуляция на мозъци“ („brain circulation“) и „печелене на мозъци“ („brain gain“). В петата глава на монографията са представени емпирични данни за връзката на завръщащата се миграция в България и социално-икономическото развитие на страната. Въз основа на статистическа информация е направена обща характеристика на миграционните процеси в България и са очертани основните тенденции през последното десетилетие. Впоследствие са анализирани данни от национално количествено изследване сред завръщащите се мигранти проведено в рамките на проекта „Завръщащите се мигранти: сегментация и стратификация на икономическата мобилност“, в който М.Мишева е член на научния колектив. Шестата глава на монографията е посветена на националните и международни политики в областта на миграцията и завръщането по отношение на националните диаспори в чужбина, на стимулирането на ремиграцията, на реинтеграцията на завръщащите се мигранти. Разглеждат се и различни инициативи за насърчаване на завръщането, организирани от правителствени и неправителствени организации. В заключението на монографията се подчертава, че миграциите стимулират развитието, защото са избор на хората срещу ограниченията, оскъдните икономически възможности и социалните лишения, структурната бедност и нетърпимостта на действията или бездействията на репресивни апарати, ограничаването или лишаването от граждански права. Завърналите се мигранти при определени условия могат да бъдат активни дейци на социално-икономическото развитие у дома, подпомогнати

от ефективни селективни политики, стимулиращи успешното завръщане и подкрепящи адаптацията на ремигрантите.

В публикациите на М.Мишева в областта на социологията на миграциите се анализират задълбочено различни актуални и значими аспекти на миграционните процеси:

1. Теоретични и методологически проблеми на миграционните изследвания, на които са посветени следните публикации:
 - Bakalova, M., Misheva, M. (2018) Explanations of economic rationality challenged: Contemporary return migration to Bulgaria, *Economic Studies journal*, Bulgarian Academy of Sciences - Economic Research Institute , Volume 27, Issue 2, 2018, Pages 80-101 ISSN 0205-3292;
 - Мишева, М., (2015) Мрежовият подход за анализ на миграционни процеси, *Научни трудове на УНСС*, т.2, стр. 363-394, ISSN (print): 0861-9344 ISSN (online): 2534-8957;
 - Минчев, М., Маркова, Е., Зарева, И., Христова-Балканска И., Бошнаков, В., Мишева, М., (2012), *Българската емиграция: теории, политики, емпирични изследвания*, изд. Икопис, стр. 46-49, 71-82, 83-89, ISBN 978-954-91905-8-8.
2. Устойчивостта на завръщането от миграция и релациите с възможностите за реинтеграция на завръщащите се мигранти, тематизирани в няколко публикации:
 - Мишева, М., Бакалова, М., Гетова, А. (2021), *Устойчивост на завръщането и реинтеграция на завръщащите се в България: индекс на ре-емиграцията*. *Научни трудове на УНСС*, (т.1), стр. 355-384. ISSN: 0861-9344, ISSN (online): 2534-8957.
 - Misheva, M., Bakalova, M., Getova, A. (2020), *Returnees' Reintegration "Back At Home" And Sustainability Of Return* в: *Завръщащите се мигранти: Европейски и български перспективи: Сборник с доклади от научна конференция УНСС, 28.02.2020*, Издателски комплекс - УНСС, стр. 143-159, ISBN 978-619-232-346-2
 - Бакалова, М., Мишева, М., (2019) *Устойчивост на завръщането и ре-емиграция: перспективите на завръщащите се в България*, *Списание на Българска академия на науките*, кн. 2. Стр. 26-32
3. Връзката между завръщащата се миграция и институционалните промени (Misheva, M., (2021) *Return Migration and Institutional Change: The Case of Bulgaria*, *Economic Studies journal*, Bulgarian Academy of Sciences - Economic Research Institute, issue 4, стр. от 187 до 202, ISSN 0205-3292

Други изследователски направления, отразени в представените за участие в конкурса публикации и имащи отношение към неговата тема, са:

- икономическа култура - Мишева, М., (2017) *Икономическа култура*, в *Икономическа социология / Андрей Нончев и др. ; Рец. Благой Колев, Валентина Миленкова . – София : Издателски комплекс – УНСС, стр. 220 - 253 , ISBN 978-619-232-017-1;*

- социален капитал и социални мрежи - Ракаджийска, Т., Мишева, М., Христова, М. (2015) „Социалният капитал като личностно достойние в мрежовата социална структура (Българският случай)“ , Научни трудове на УНСС, Том 2/2015, с. 179-233. ISSN 0861-9344.
- идентичността като социален проблем - Мишева, М., (2015), Идентичността като избор и бунт, сборник с доклади от юбилейна научна конференция посветена на 40-ата годишнина от създаването на катедра Икономическа социология, „Икономическа социология 4.0“, Издателски комплекс – УНСС, стр. 144-150, ISBN 978-954-644-872-9

Активната научно-изследователска и публикационна дейност на гл.ас. д-р М.Мишева е получила национално и международно признание, което дава основание тя да заеме академичната длъжност „доцент“.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Въз основа на представените публикации и участието в международни и национални научни проекти и изследвания, могат да се открият няколко основни области на научните и научно-приложните приноси на кандидата:

Първо, теоретични приноси към развитието на тематичното поле „социология на миграцията“.

1. Международните миграции са дефинирани и аргументирани като негов специфичен изследователски предмет чрез:
 - разработване на таксономия на миграционните теории;
 - дефиниране на понятиен апарат по отношение на международните миграции като изследователски предмет на социология на миграциите.
2. Моделиране на връзката между миграциите и социално-икономическото развитие на изпращащата държава в следните аспекти:
 - аргументиране на миграциите на завръщане като индикатор за социално-икономическо развитие на изпращащата и приемаща държава или държава на завръщане;
 - извеждане на динамична зависимост между социално-икономическия статус на изпращащата държава и развитието на транснационалните хабитуси на мигрантите във всеки етап от миграционната им биография.
3. Разработване на допълнителен модул към „подхода на възможностите“ („capability approach“), използван от А. Сен и М. Нусбаум чрез формулиране, развитие и апробиране на специфичен понятиен апарат по отношение на социално-икономическото развитие.

Второ, методологически приноси към изследването на миграционните процеси чрез систематизиране и апробиране на иновативни методически подходи за емпирично изследване на международните миграции.

.

1. Разработване и приложение на модел за системен анализ на международните миграции, основан върху миграционните теории, социално-икономическите измерения и развитие на предприемачество в изпращащата страна, действащите законодателни практики и икономическа култура.
2. Разработване и прилагане на иновативен концептуален модел и методика за изследване на циркулярната миграция, посредством комплексен индекс за повторна миграция, свързващ успеха на интеграцията с нагласите за ново заминаване.
3. Методика за изследване на институционалната промяна, която предизвикват завърналите се мигранти у дома в ролята им на дейци на промяната.
4. Полипарадигмален подход и методика, базирана върху баланс на качествени и количествени методи за изследване на мотивацията на мигрантите да се завърнат в държавите на произход.

Трето, като научно-приложни приноси на М.Мишева могат да се посочат:

1. Систематизирани са международните и национални публични политики по отношение на националните диаспори в чужбина, на стимулирането на ремиграцията, на реинтеграцията на завръщащите се мигранти и са направени препоръки за тяхното развитие.
2. Анализирани са диференцираните социално-икономически въздействия на публичните политики върху миграционните процеси, завръщането от миграция и реинтеграцията на мигрантите.
3. Разработени са програми за лекционни курсове по учебните дисциплини „Международни миграции“ в ОКС „Бакалавър“ специалност „Икономическа социология и психология“ и „Миграционни изследвания“ в специалност Социология със специализация „Социални изследвания, анализи и проекти“.

Научно-изследователската и приложна дейност на М.Мишева, материализирана в конкретни и оригинални авторски приноси, дават категорични аргументи тя да заеме академичната длъжност „доцент“.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки по същество. Бих отправил две препоръки към М.Мишева: Първо, да повиши международната видимост на своята изследователска дейност като публикува по-активно в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Второ, да пристъпи към разработване на дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“.

8. Лични впечатления

Познавам гл.ас. д-р М.Мишева като колега в катедра „Икономическа социология“. Тя проявява принципност и коректност при общуването си с преподаватели,

служители и студенти. Позната е и е уважавана в професионалната социологическа общност. В академичната колегия се ползва с престижа на задълбочен изследовател и добър преподавател.

9. Заключение

Въз основа на посочените качества на учебно-преподавателската, научно-изследователската и научно-приложната дейност на гл.ас. д-р Михаела Мишева изразявам категоричната си убеденост, че тя отговаря на всички законови и професионални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” и препоръчвам на членовете на научното жури и на Факултетния съвет на Общикономически факултет при УНСС да гласуват за избиране на кандидата по обявения конкурс.

06.12.2022г.

София

Подпис:

REVIEW

- BY: Assoc. Prof. Andrei Ivanov Nonchev, UNWE
- RE: Competition for the academic position of “Associated Professor” at the University of National and World Economy (UNWE), scientific specialty Sociology (sociology of migrations) (professional field 3.1. Sociology, anthropology, and cultural sciences, scientific area 3. Social, economic and legal sciences), published in SG No. 60 of 29.07.2022.

1. Information about the competition

The competition was announced for the needs of Department Economic Sociology at the General Economics Faculty of UNWE according to a decision of the Academic Council No.5/01.06.2022 in the higher education area 3. Social, economic, and legal sciences, professional field 3.1. Sociology, anthropology, and cultural sciences, scientific specialty Sociology (sociology of migrations). I am a member of the scientific jury as per Order No. 2404/28.09.2022 of the Vice-Rector for Research and International Affairs of UNWE.

2. Brief information about the candidate

Only one candidate has submitted documents for participation in the competition, that is, Chief Assistant Professor Mihaela Mihailova Misheva at the Department “Economic Sociology” in the General Economics Faculty of UNWE. In 2003 M. Misheva completed higher education at the Jagiellonian University, Institute of Sociology, Krakow, Poland and graduated as "Master of Sociology". In 2014 she defended a doctoral dissertation on "Economic immigration and integration of immigrants: the Bulgarian situation in an European context" and obtained the educational and scientific degree "Doctor of Sociology".

M. Misheva worked as:

- translator from Russian to Polish of specialized and fiction literature (January 2002 - February 2003) at Academic Publishing House "Dialog", Warsaw, Poland.
- consultant on the project "Monitoring and development of anti-poverty policies" (March 2004 - December 2004), implemented by the World Bank and Ministry of Labour and Social Policy, Sofia.
- passenger transport advertising specialist (February 2005 – March 2006) in Bulgarian State Railways, Central Administration, Sofia.
- senior researcher (June 2007 – June 2008) at research agency Vitosha Research, Sofia.
- chief assistant professor (from June 2007 until now) at the Department "Economic Sociology" in the General Economics Faculty of the UNWE.

3. Fulfilment of the requirements for acquisition of the academic position

The documents submitted by the candidate for the open competition comply with the requirements of the Act for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB), the Regulations for its implementation, adopted by the Council of Ministers, and the Rules on the Terms and conditions for acquiring scientific degrees and holding academic positions of UNWE.

3.1 Quantitative requirements

M. Misheva has filled out a Quantitative Requirements Score Card for the academic position "Associate Professor" at UNWE. In it, she reports a total of 1337.5 points from activities, which exceeds the required minimum set by the Academic Council of UNWE. Minimum thresholds have been met for all sections and indicators of the Quantitative Requirements Score Card. The Score Card is dully completed, and all of the necessary supplements are submitted, in the original or copies of documents, as evidentiary materials, indicated in the relevant sections of the card.

3.2 Qualitative requirements

M.Misheva has also filled out a Qualitative Requirements Score Card for the academic position "Associate Professor" at UNWE. The applicant's activities, references and credentials presented characterize her as a researcher with contributions to the national and international development of knowledge. M. Misheva is a member of the management board of CA20115 European Network on International Student Mobility: Connecting Research and Practice of the European Organization for Science and Technology (COST). She is a member of the Advisory Board of the Center for Sociological and Psychological Research, UNWE. M. Misheva is also a member of the editorial board of the proceedings of the jubilee scientific conference on the occasion of 40 years since the establishment of the Department of Economic Sociology – “Economic Sociology 4.0”, 2017, as well as of the proceedings of the international conference "Return Migration: European and Bulgarian Perspectives, 2020". She is the initiator and member of the organizing board of two editions of the National Conference for PhD Students in Sociology (09.03.2017 and 22.03.2019).

At a regular session of the Habilitation Council of UNWE, held on 11.05.2022, having also considered the positive opinion of the Committee for Quantitative Requirements for Academic Promotion, the Council concludes that the candidacy of M.Misheva in the competition for the academic position of “Associate Professor” meets the quantitative and qualitative requirements set by the Academic Council of UNWE.

The candidacy of M.Misheva in the competition for academic position “Associate Professor” at the University for National and World Economy, in the scientific specialty Sociology (sociology of migrations), professional field 3.1 Sociology, anthropology and cultural sciences, meets all of the quantitative and qualitative requirements, set by the Academic Council of UNWE. The candidate meets the

mandatory requirements as stipulated in ADASRB for the academic position of "Associate Professor."

4. Assessment of the candidate's teaching experience

M. Misheva is a lecturer with a university, national and international contribution to the academic educational process. She has completed at UNWE a teaching load of 1032 hours of lectures, 1365 hours of exercises in Bulgarian and 300 hours of exercises in English, which exceeds the normative requirements for occupying the academic position of "associate professor" at UNWE. M. Misheva has developed university courses and curricula for the following disciplines, relevant to the thematic field of the competition:

- "International Migrations", BA programme "Economic Sociology and Psychology", UNWE;
- "Ethnosociology", BA programme "Sociology", UNWE;
- "Migration studies", jointly with Prof. V. Minchev, MA programme "Social studies, analyses and projects", UNWE;
- "Theory and practice of integration. International Protection", MA programme "Migration Management", UNWE.

M. Misheva also taught classes in the university discipline "Economic Sociology" in front of various specialties in different bachelor's programmes. A university textbook *International Migrations*, UNWE, 2022 has been presented for participation in the current competition. It is intended for students studying the discipline "International Migrations" in the BA programme "Economic Sociology and Psychology" at UNWE. M. Misheva is also a co-author of the textbook Nonchev, A., Stoilova, V., Stoyanova, M., Stoyanov, A., Petrunov, G. and Misheva, M. *Economic Sociology*, UNWE, 2017 (M. Misheva is the author of the eighth topic "Economic Culture", pp. 220-253).

M. Misheva has extensive teaching experience and professional competence, which provides solid arguments for her to occupy the academic position of "Associate Professor".

5. Brief overview of the submitted scientific publications

M. Misheva has presented a list of 13 publications for participation in the current competition for the academic position of "Associate Professor":

- three monographs (one independent, presented as the main habilitation thesis and two of them co-authored);
- two studies in scientific journals (one in co-authorship), referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information (Scopus);
- four studies (two co-authored) published in scientific journals indexed in international databases;
- two articles published in non-refereed peer-reviewed journals;
- textbook *International Migrations*, UNWE, 2022
- co-authored textbook *Economic Sociology*, UNWE, 2017.

A total of 25 citations (without self-citations) were identified, of which seven (7) were in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned scientific information databases (Scopus). M.Misheva is also a participant in one university scientific projects and two national scientific projects.

The research activity of M.Misheva is oriented in several main directions. Among them, research in the thematic area of the current competition - sociology of migrations - has a leading place. A habilitation thesis was presented in the scientific field of the competition for the academic position of "Associate Professor" at UNWE: M.Misheva. Return migration and socio-economic development, UNWE, 2022, ISBN 978-619-232-602-9 (with reviewers Prof. Veselin Minchev and Associate Professor Andrey Nonchev). The monograph is dedicated to two classical sociological topics, considered in a mutual perspective - migration and socio-economic development. The focus is on return migration and its interaction with socio-economic development in the context of modern Bulgarian society, which represents an original research approach of the author. In the first chapter, different research approaches to the conceptualization of the topic of migration from different disciplines such as sociology, political science, anthropology, history, economics, ethnography, law are presented. The history of international labour migrations is traced, distinguishing five periods and indicating their specific features. The migration waves from and to Bulgaria have been periodized and the cultural "myths" related to the course of migrations, their various destinations, causes and consequences have been thematized. In the second chapter of the monograph, various theoretical approaches to migration and return are examined. Six of the most influential migration theories are presented in detail with an emphasis on their understanding of return migration - neoclassical approach to migration and return, new economics of labour migration, "push and pull" model, theories of the "world-system", transnationalism, network theories of migration. Special attention is paid to the sociological interpretation of migrations and their sociological understanding as a social process in the context of the changes in the social structure and status characteristics of different population groups. The meaning and transformations of the social, cultural and symbolic capital of returning migrants, the role of their social networks in the countries of origin, destination and return, their manifestations as agents of change and socio-economic development are analysed. An analytical framework was constructed to assess the degree of preparedness and resource mobilization patterns adopted by returnees (before and after return). In the third chapter, development theories are reviewed, analysing their relationship with migrations and their conceptualization. Various classical and modern sociological theories of development are thematized with a focus on their cultural dimensions. The role of trust as an aspect of social capital, seen as an important cultural characteristic of development, is emphasized. Special attention is placed on Amartya Sen's concept of development as freedom and the so-called "capability approach". In the fourth chapter of the monograph, the ways of transferring the social capital of migrants, the relationship between migrations, return and development, the positive and negative sides of the impact of return on communities, institutions and on the migrants themselves, are examined. The analysis is primarily based on Sen's "capability approach", which weaves together community, institutional and individual development. Special attention is paid to the migration behaviour of highly skilled migrants, its impact on socio-economic development and analysis of the phenomena of "brain drain", "brain circulation" and "brain gain". The

fifth chapter of the monograph presents empirical data on the relationship between return migration in Bulgaria and the socio-economic development of the country. Based on statistical information, a general description of the migration processes in Bulgaria is made and the main trends in the last decade are outlined. Subsequently, data from a national quantitative study among returning migrants conducted within the project "Returning migrants: segmentation and stratification of economic mobility", in which M.Misheva is a member of the scientific team, were analysed. The sixth chapter of the monograph is devoted to national and international policies in the field of migration and return in relation to national diasporas abroad, to the stimulation of remigration, and the reintegration of returning migrants. Various initiatives to promote return organized by governmental and non-governmental organizations are also considered. In the conclusion of the monograph, it is emphasized that migrations stimulate development because they favor people's choice against restrictions, scarce economic opportunities and social deprivation, structural poverty and the intolerance of the actions or inactions of repressive apparatuses, the restriction or deprivation of civil rights. Returned migrants, under certain conditions, can be active agents of socio-economic development at home, aided by effective selective policies, stimulating successful return and supporting the adaptation of returnees.

In the publications of M.Misheva in the field of the sociology of migrations, various current and significant aspects of the migration processes are thoroughly analysed:

1. Theoretical and methodological problems of migration studies, to which the following publications are devoted:

- Bakalova, M., Misheva, M. (2018) Explanations of economic rationality challenged: Contemporary return migration to Bulgaria, *Economic Studies* journal, Bulgarian Academy of Sciences - Economic Research Institute, Volume 27, Issue 2, 2018, Pages 80-101 ISSN 0205-3292;
- Misheva, M., (2015) The network approach for the analysis of migration processes, *UNWE Research Papers*, vol. 2, pp. 363-394, ISSN (print): 0861-9344 ISSN (online): 2534-8957;
- Minchev, M., Markova, E., Zareva, I., Hristova-Balkanska I., Boshnakov, V., Misheva, M., (2012), *Bulgarian emigration: theories, policies, empirical studies*, Ikopis, pp. 46-49, 71-82, 83-89, ISBN 978-954-91905-8-8.

2. The sustainability of the return from migration and the relations with the possibilities of reintegration of the returning migrants, thematized in several publications:

- Misheva, M., Bakalova, M., Getova, A. (2021), Sustainability of return and reintegration of returnees in Bulgaria: re-emigration index. *UNWE Research Papers*, vol.1, pp. 355-384. ISSN: 0861-9344, ISSN (online): 2534-8957.
- Misheva, M., Bakalova, M., Getova, A. (2020), Returnees' Reintegration "Back At Home" And Sustainability Of Return" in: *Returning Migrants: European and Bulgarian Perspectives: Proceedings of the UNWE Scientific Conference*, 28.02.2020, Publishing complex - UNWE, pp. 143-159, ISBN 978-619-232-346-2
- Bakalova, M., Misheva, M., (2019) Sustainability of return and re-emigration: the perspectives of those returning to Bulgaria, *Journal of the Bulgarian Academy of Sciences*, vol. 2. Page 26-32

3. The relationship between return migration and institutional changes (Misheva, M., (2021) Return Migration and Institutional Change: The Case of Bulgaria, *Economic Studies journal*, Bulgarian Academy of Sciences - Economic Research Institute, Issue 4, page 187 to 202, ISSN 0205-3292

Other research areas, reflected in the publications submitted for participation in the competition and related to its topic, are:

- economic culture - Misheva, M., (2017) Economic culture, in: *Economic Sociology*, Andrey Nonchev et al. ; Rec. Blagoi Kolev, Valentina Milenkova. - Sofia: Publishing complex - UNSS, pp. 220 - 253, ISBN 978-619-232-017-1;
- social capital and social networks - Rakadzhyska, T., Misheva, M., Hristova, M. (2015) "Social capital as a personal property in the network social structure (the Bulgarian case)", *UNWE Research Papers*, Volume 2/2015, pp. 179-233. ISSN 0861-9344.
- identity as a social problem - Misheva, M., (2015), Identity as a choice and rebellion, a collection of reports from a jubilee scientific conference dedicated to the 40th anniversary of the establishment of the Department of Economic Sociology, "*Economic Sociology 4.0*", Publishing Complex - UNSS, pp. 144-150, ISBN 978-954-644-872-9

The scientific research and publication activity of the M. Misheva has received national and international recognition, which further supports her candidacy for the position "Associate Professor".

6. Summary assessment of the candidate's research and scientific contributions

Based on the presented publications and participation in international and national scientific projects and research, several main areas of the candidate's scientific and scientific-applied contributions can be highlighted:

First, theoretical contributions to the development of the thematic field 'sociology of migrations'.

1. International migrations are defined and justified as specific research subject through:
 - developing a taxonomy of migration theories;
 - definition of a conceptual apparatus regarding international migrations as a research subject of the sociology of migrations.
2. Modeling the relationship between migrations and the socio-economic development in the following aspects:
 - argumentation of return migrations as an indicator of socio-economic development of the sending and receiving country or the country of return;
 - deriving a dynamic dependence between the socio-economic status of the sending country and the development of transnational habitus of migrants in each stage of their migration biography.
3. Development of an additional module to the "capability approach" used by A. Sen and M. Nussbaum by formulating, developing, and testing a specific conceptual apparatus in relation to socio-economic development.

Second, methodological contributions to the study of migration processes by systematizing and testing innovative methodological approaches for the empirical study of international migrations.

1. Development and application of a model for systematic analysis of international migrations, based on migration theories, socio-economic dimensions, and development of entrepreneurship in the sending country, current legislative practices and economic culture.
2. Development and application of an innovative conceptual model and methodology for the study of circular migration, by means of a complex re-migration index, linking the success of integration with attitudes towards new departure.
3. Methodology for researching the institutional change induced by returning migrants at home in their role as agents of change.
4. A polyparadigmatic approach and methodology based on a balance of qualitative and quantitative methods for researching the motivation of migrants to return to their countries of origin.

Third, as scientific-applied contributions of M.Misheva, the following can be mentioned:

1. International and national public policies regarding national diasporas abroad, the stimulation of remigration, and the reintegration of returning migrants have been systematized and recommendations have been made for their development.
2. The differentiated socio-economic impacts of public policies on migration processes, return from migration and reintegration of migrants are analysed.
3. Academic courses have been developed based on the Misheva's research, such as "International migrations" in BA programme "Economic sociology and psychology" and "Migration studies" in MA programme "Social studies, analyses and projects".

The research and scientific-applied activity of M. Misheva, as evidenced by the original author's contributions, provide strong arguments for she to be awarded the academic position of "Associate Professor".

7. Critical remarks and recommendations

I have no substantive criticisms. I would make two recommendations to M. Misheva: First, to increase the international visibility of her research activity by publishing more actively in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information. Second, to proceed with the development of a dissertation work for the acquisition of a scientific degree "Doctor of Science".

8. Personal remarks

I know M.Misheva as a colleague at the "Economic Sociology" department. She has always acted with integrity and tact in her communication with teachers, employees and students. M.Misheva enjoys the respect of the professional sociological community as a thorough researcher and a good teacher.

9. Conclusion

Based on the review of the qualities of the teaching, research and applied research achievements of M.Misheva, I hereby express my firm conviction that she fully meets the legal and professional requirements for being awarded the academic position of "Associate Professor." I recommend the members of the Scientific jury and the Faculty Council of the General Economics Faculty at the University of National and World Economy to vote for the candidate in this competition.

05.11.2022
Sofia

Signature